

Endur-se el museu a casa

Narcís-Jordi ARAGÓ.

Un museu a contrallum,

Museu d'Art. Girona, 1993. 94 pp.

(Col·lecció Guies Alternatives, núm. 1).

Vaig tenir l'oportunitat, ja fa temps, d'aprendre una cosa que sembla senzilla i no ho és gens: *Mirar un quadre*. M'ho va ensenyar el llibre de Frederick Molins.

Un altre llibre –un llibre de Lionello Venturi, editat per Destino– va completar la meva iniciació a l'art; vaig saber *com entendre la pintura*.

Ara, quan em creia prou ensinistrat en la matèria, un altre llibre (un llibre meravellós que signa Narcís-Jordi Aragó) m'acaba d'ensenyar com mirar *Un museu a contrallum*.

Aquesta és, sens dubte, la lliçó que em mancava. Veure un museu a contrallum, de la mà de Narcís-Jordi Aragó, és tant com poder-se endur el museu a casa.

La memòria és selectiva. Després de visitar un museu, el més probable és que t'oblidis ràpidament de tota la informació i que al fons de la memòria hi resti tan sols el pòsit d'unes imatges. Un museu és, per regla general, un fòssil, un immens mausoleu que aconsegueix impressionar-te d'entrada però que oblides ràpidament a la sortida, excepte per dir als amics que hi has estat.

Hi ha qui, en canvi, opina que els museus haurien de ser unes entitats vives, un servei obert a tothom, i que el públic visitant hauria de ser el veritable protagonista d'aquesta experiència.

Hi ha qui pensa –sense anar més lluny, Joan Surroca, el director del MD'A– que les visites a un museu no tenen sentit si no s'aconsegueix que siguin profitoses. El que ell defensa és del tot encomiable: que la persona, en contacte amb la bellesa i l'harmonia, millori els seus hàbits d'observació, afini la seva sensibilitat i experimenti un creixement personal.

És evident que, si hom vol aconseguir aquest objectiu, abans ha d'oferir un coixí didàctic que faci possible l'educació en l'art. El director que vulgui fer realitat aquesta

lloable utopia, haurà d'impulsar les oportunes publicacions que satisfacin la diversitat dels visitants.

Doncs bé: això és el que ha fet Joan Surroca. Impulsar el naixement d'una nova col·lecció de guies («guies alternatives») que acompanyin el visitant i l'ajudin a descobrir la bellesa i el mèrit de les obres exposades.

Un museu a contrallum és el número 1 d'aquesta nova col·lecció, el llibre (gosaria dir) emblemàtic d'aquesta lloable iniciativa. Surroca no podia trobar un col·laborador més idoni. Narcís-Jordi Aragó ha confeït un llibre fins ara únic, d'una insòlita bellesa, amb un plantejament del tot original. Ha agafat 60 peces del Museu d'Art de Girona i les ha estudiat a contrallum, una per una, fent-nos veure primerament l'anvers i després el revers. El resultat és d'una gran eficàcia. Joan Surroca pot estar content. Narcís-Jordi Aragó aconsegueix amb escreix superar els punts més ambiciosos del programa que es va proposar de dur a terme Joan Surroca quan li fou encomanada la direcció del MD'A. Aquests punts són, amb paraules del propi Surroca, els següents:

– Les obres exposades han de fer descobrir també la bellesa del medi natural, de les obres de la vida quotidiana.

– Desenvolupar capacitats d'anàlisi i desvetllar actituds de comprensió i empatia vers els autors i la societat de les èpoques de les obres exposades.

– Que la visita al museu transformi i faci millors les persones, els desperti sentiments de solidaritat i que, en sortir, siguin portadors de pau.

Ve-t'ho aquí. Qualsevol tindria dret a pensar que aquest programa és una bella utopia, si no fos que el llibre de Narcís-Jordi Aragó s'acuita a desmentir-ho. Amb un altre com aquest (que, val a dir-ho, abans de ser publicat ja tenia entusiastes, per la lectura prèvia d'alguns passatges, davant mateix de les obres estudiades) la utopia de *viure* el museu i d'endur-te'l a casa es fa possible.

He dit abans que Narcís-Jordi Aragó és l'home idoni per donar complida resposta als afanys de Joan Surroca. En efecte, llegint el llibre t'adones tot seguit que en Narcís-Jordi s'hi deu haver trobat molt a gust, escrivint-lo. És justament en aquesta distància, si se'm permet el símil esportiu, que aconsegueix els millors rècords. Narcís-Jordi Aragó és un erudit i un periodista que coneix com ningú l'ofici. Si el llibre l'hagués escrit un erudit que no fos periodista, o un periodista que no fos erudit, hauríem tingut una altra mena de llibre, però no aquest deliciós *Museu a contrallum*. El secret de Narcís-Jordi és que sempre té a punt la citació oportuna, la dada clarificadora, l'anècdota il·lustrativa... I això fa que la lectura del seu llibre resulti d'una gran amenitat, al mateix temps que s'hi aprèn.

Puc dir sense empatx que en aquest llibre s'hi troben, en un equilibri perfecte, les millors qualitats del Narcís-Jordi escriptor que tots coneixem.

Jaume Reixach